

- підсумковий (рубіжний) контроль: мета - оцінка рівня і якості сформованості компетенцій.

Отже, вирішуючи завдання якості професійної освіти, впроваджуючи в освітній процес нові способи його оцінки, слід брати до уваги особистісну і професійну готовність до них викладачів вищих медичних навчальних закладів. Особистісна і професійна готовність виражається в якості їхніх компетентності та компетенцій, що підтримують і реалізують будь-які інноваційні проекти у вищому навчальному закладі.

Список використаної літератури

1. Аванесов В.С. Основы научной организации педагогического контроля в высшей школе: учеб. пособие / В.С. Аванесов. – М.: Исслед. центр, 1989. – 167 с.
2. Болотов В.А. Компетентностная модель: от идеи к образовательной программе / В.А. Болотов, В.В. Сериков // Педагогика. – 2003. – № 10. – С. 8–14.
3. Гончаров В.Н. Основа інтеграції вищої освіти України в європейському співтоваристві / В.Н. Гончаров, А.В. Воробйова // Вісник Східноукр. нац. ун-ту. – №11(45). – 2001. – С. 267-270.
4. Запорожан В.М. Сучасна організація навчального процесу / В.М. Запорожан, Н.М. Рожковська, А.Г. Волянська // Сучасні технології вищої освіти: тези доп. VI Всеукр. наук.-метод. конф. – Одеса: ОДАХ, 2010. – 239 с.
5. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Дж. Равен. – М.: Когито-Центр, 2002. – 400 с.
6. Система управління якістю медичної освіти в Україні / [І.Є. Булах, О.П. Волосовець, Ю.В. Вороненко та ін.] – Д.: АРТ-ПРЕС, 2003. – 212 с.
7. Татур Ю.Г. Компетентность в структуре модели качества подготовки специалиста / Ю.Г. Татур // Высш. образование сегодня. – 2004. – № 3. – С. 20–26.

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТЬЮТОРСЬКОГО СУПРОВОДУ В ПРОЦЕСІ ЗДОБУТТЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Ковальова О.М., Артьомова Н.С., Жук Л.А.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Наведені основні характеристики педагогічної методики тьюторського супроводу, які використовують викладачі кафедри педіатрії №1 з пропедевтикою та неонатологією в процесі здобуття студентами основних професійних компетенцій.

Ключові слова: тьютор, педагогічні технології, професійні компетенції.

Сучасні тенденції розвитку медицини вимагають від медичної освіти звернення до педагогічних інновацій, безпосередньо пов'язаних із темпами розвитку сучасного суспільства. Важливою інноваційною ланкою в сучасній освіті є залучення до процесу навчання не вчителя, а тьютора.

Поняття «тьюторство», «тьюторський супровід» для медичної освіти не нове, адже як оригінальна філософія освіти і основний спосіб організації освітньої системи тьюторські технології діяли в європейських університетах XIII – XV ст. У ролі особливої педагогічної позиції, згодом - навіть посади, тьюторство виникло в університетських містах Великобританії – спочатку в Оксфорді, потім Кембриджі. Етимологія слова «тьютор» (англ. tutor – педагог-наставник, лат. tueor – піклуватися, захищати) пов'язана з поняттями «захисник», «покровитель», «адвокат». Як зазначає Ковальова Т.М., «...немає нічого протилежнішого, ніж учитель і тьютор». Хоча це твердження не відкидає правомірність двох категорій: учитель і тьютор – позиції, які доповнюють цілісне сприйняття освіти. У дидактичному аспекті тьютор – це особа, яка супроводжує процес самоосвіти, індивідуальний пошук, здійснюючи підтримку розробки та реалізації процесу індивідуального навчання. Культура самоосвіти не набула у вітчизняній історії розвитку освіти колективних форм, що дозволило би реалізуватися особі тьютора.

Щодо тьюторського супроводу в процесі здобуття медичної освіти, то педагогічний акцент зміщений у бік самостійної розробки системи здобуття знань, актуальних для особистості, під контролем тьютора. Студент має сам здійснити дію згідно із задалегідь відомими нормами, у той час як педагог створює умови для ефективного здійснення цієї дії, результатом якої буде предмет спільного аналізу.

Основу технології тьюторства становить принцип індивідуалізації, що визначає всі засоби і способи, які використовує тьютор у освітньому процесі. У сучасній освіті це поняття часто плутають з індивідуальним підходом у освіті. Тож, коли поняттям «індивідуальний підхід» називають педагогічний процес із реальною особою (діагностика базового рівня знань, корекція, досягнення єдиного результату), поняття «індивідуалізація» означає здійснення педагогічного процесу з можливою особою (створення середовища, можливості сприйняття і відтворення, досягнення особистісного результату). Тож головним інструментом навчання, виховання і базовою функцією педагога-тьютора є створення індивідуальної освітньої програми для студента, яка постійно уточнюється і корегується залежно від спільного аналізу успіхів і маршруту майбутнього лікаря на шляху засвоєння знань.

Основним поняттям цієї педагогічної технології є унікальність особистості, усвідомлення призначення (в тому числі, професійного) і пов'язана з цим індивідуалізація навчання. Звідси формуються різні завдання і функції: викладач протягом заняття реалізує власні освітні інтереси та цілі, а тьютор рухається згідно з інтересами студентів, допомагаючи реалізувати саме їхні цілі. Технологія викладання тьютора полягає в суб'єкт-суб'єктній взаємодії, сприйнятті студента як рівноправного партнера, що сприяє формуванню відчуття співробітництва, співтворчості, гнучкості та нестандартності мислення у студента.

Відносини тьютора зі студентами передбачають виконання ролей двох типів: змістових і формальних. До ролей змістового характеру належить роль консультанта, наставника, менеджера, педагога, андрагога й особистості. Наприклад, ролі «арбітра» і «рівного» важливі як для педагогічного процесу, так і для освітнього

процесу – в обох випадках бажаним результатом завжди буде змістова рефлексія студента. Роль «зразка» використовують для репродуктивного викладення матеріалу.

Технології тьюторського супроводу допомагають викладачу організувати роботу з особистими потребами майбутнього лікаря та переведенням індивідуального інтересу до ініціювання певної конкретної діяльності, яка можлива або в якості освітньої, або в якості соціальної проби студента (технології індивідуальних навчальних проєктів, пошуково-дослідницькі методики, ініціювання тематичних дебатів, кейс-завдання, обговорення соціокультурних явищ тощо).

В арсеналі тьютора має бути пакет технологій, які активно використовуються і в педагогічній психології. Йдеться про технологію рефлексивних тематичних сесій, блоки запитання-відповіді, модерацію. Так, методика «Бумеранг» базується на співвіднесенні цілей і результатів із використанням відкритих форм взаємодії, проміжних результатів. Тьюторська методика «Рефлексія» полягає в аналізі способів реалізації та оцінці індивідуально обраної теми, проєктування зони перспектив. Найбільш уподобана майбутніми лікарями методика «Викликів», яка ініціює ургентні професійні ситуації, що спонукає до дії в ситуації невизначеності, а також створення ситуації подолання і проєктування зони найближчого розвитку. Ці методики активно застосовують викладачі кафедри педіатрії №1 з пропедевтикою та неонатологією на практичних заняттях.

Наголошуємо, що такі методики насамперед доцільно використовувати в групах студентів, які потребують посилення мотивації до здобуття професійних якостей, активізації інтелектуальної активності. У повному обсязі використовуються процес само- і взаємоперевірки, виявлення «ближніх плям» базових спеціалізованих компетенцій. Використання в процесі навчання співбесід, консультування сприяє також взаєморозвитку і самовдосконаленню тьютора.

Особливість цих технологій полягає в тому, що вони формують принципово нову систему безперервної освіти, постійне оновлення, індивідуалізацію попиту і можливостей досягнення поставлених цілей, дозволяють викладачу посилити індивідуальний ресурс студента зовнішнім (соціальним) впливом, виконуючи при цьому роль «посередника» між майбутнім лікарем і можливостями сучасного наукового відображення світу. Ключовими характеристиками цього виду освіти є не передача знань і технологій досягнення цілей, а формування творчих компетенцій, готовність до навчання протягом усього життя, можливість оновлювати спеціалізовані професійні знання.

Використання методик тьюторського супроводу покладає на викладача обов'язок володіти психолого-педагогічними компетенціями, насамперед ідеться про комунікативні переваги. Необхідно знати особливості психології студентського віку; вміти оцінювати поведінку студентів та адекватно її трактувати, емоційно відгукуватися на будь-які емоційні впливи, при цьому важливо обирати такий спосіб професійної поведінки, який би найкраще відповідав психологічним особливостям студентів; необхідно володіти прийомами стимулювання пізнавальної активності та організувати діалогічну взаємодію з аудиторією; аналізувати процес педагогічного спілкування та вчасно корегувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію з підопічними.

Тьюторство – інша ідеологія викладання, яка спирається на інші цінності та підходи до навчання, що ставить перед викладачем необхідність засвоєння нової професійної ролі, використання інтеграційних освітніх методик, здобуття тьюторських компетенцій і запровадження цих технологій у практику викладання.

Список використаної літератури

1. Бойко А. М. Інтегрований курс теорії та історії педагогіки : індивідуальні тьюторські завдання для студ. II-V курсів : навч.-метод. посіб. / А. М. Бойко. - Полтава, 2007. – С. 358.
2. Дем'яненко Н.М. Університет – основа європейського регіону вищої освіти / Н.М. Дем'яненко // Зб. наук. праць: Серія пед. науки. - 2006. – № 6 (53). – С. 80 –92.
3. Лукіна Т. О. Тьютор / Т. О. Лукіна // Енциклопедія освіти ; гол. ред. акад. В. Г. Кремень. – К., 2008. – С. 924.
4. Мірелян В.Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вузах: [метод. посіб.]/ В.Є. Мірелян.– К., 2006.– С. 80.

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Колінько Л.М., Коробка К.В.

Медичний коледж ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Автори обґрунтовують необхідність перегляду й удосконалення форм і методів навчання середнього медичного персоналу в умовах сьогодення.

Ключові слова: самостійне мислення, пізнавальна діяльність, спілкування, виховання.

Життя не стоїть на місці, й однією з його сильних і позитивних сторін є прогрес. Прогрес торкається не лише окремих складових життя і діяльності суспільства (наука, техніка, промисловість, сільське господарство та ін.), а й гармонійно охоплює всі прояви людської діяльності. Наслідком прогресу, як правило, є вдосконалення всіх напрямів діяльності та розвитку суспільства. Відповідно, ці обставини вимагають постійного всебічного вдосконалення кожного члена суспільства, тобто кожної окремої людини.

Не є винятком і медицина. Накопичений досвід, науково-технічні відкриття, різні форми спілкування, вдосконалені методики лікування і застосування нових лікарських засобів вимагають відповідного рівня підготовки і знань від людей, які працюють у цій галузі. Відповідно, питання підготовки і виховання майбутніх кадрів, їх підготовки вимагають належної уваги і мають відповідати сучасним вимогам.

Навчання медсестер традиційно здійснюється шляхом викладання теоретичного матеріалу, закріплення